

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . 200 Lei
Félévre . . . 100 Lei
Negyedévre . . . 50 Lei

HIRDETÉNYEK DÍJA:

milliméter díjszabás szerint.

Nyilttéri közlemények sora:
25 Lei.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Sándory Mihály.

Megjelenik vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Regele Ferdinand-ut 34.
(Sándory-ház.)

Kéziratokat csütörtök estig
fogadunk el.

Telefon: 14.

Egyes szám ára 4 Lei.

GYERGYÓ

Tizezrek jelenlétében folyt le az udvarhelyi katolikus nagygyűlés.

A román hatóságok sok huzavonája s a román sajtókórus nyelvöltögetései ellenére is a legnagyobb siker jegyében folyt le a katolikus nagygyűlés.

Pénteken Csik községeiben kidoboltatták, hogy a kolozsvári inspektoratus betiltotta a gyűlést.

Dr. Gyárfás Elemér erre egyenesen Argetoianu belügyminiszterhez fordult, aki utasította alantas közegeit, hogy ne gördítsenek akadályokat a katolikus nagygyűlés elé.

A román hatóságok e csunya manővere következtében bizonyára sokan távol maradtak a nagygyűléstől, de így is legalább tizezer ember zárandokolt Udvarhelyre, hogy tanúságot tegyen ősei katolikus hite mellett.

Szombaton reggel dr. Csipak Lajos mondott nagyhatású beszédet a kath. templomban.

Tíz órakor kezdődött a Kath. Népszövetség közgyűlése, melyet Betegh Miklós elnök magas szárnyalású beszéddel nyitott meg.

Sándor Imre, a Kath. Népszövetség igazgatója „Katolikus törekvéseink egy évi mérlege” címen tartotta meg beszámolóját.

Biró Lajos „Népünk és intelligenciánk”, Blédy Róza pedig „Az ifjúság szava” címen tartottak sikerült előadásokat.

Délelőtt 11 órakor a Kath. Akadémia ülésezett, ahol dr. Némethy Gyula elnökölt.

György Lajos dr. főtitkári jelentése után dr. Schaffler János és dr. Czumbel Lajos székfoglaló értekezéseket olvastak fel.

Délután 3 órakor a szociális szakosztály ülésezett Pacha Ágoston püspök elnöklete alatt.

Az ülés kimagasló eseménye dr. Páll Árpád „A munkához való jog és munkabér” c. kiváló előadása volt.

Délután 5 órakor Fiedler István püspök elnöklete alatt a hitbuzgalmi szakosztály ülésezett, ahol szintén igen értékes előadások hangzottak el.

Mise a szabadban.

Másnap, vasárnap reggel a szabad ég alatt rögtönzött oltárnál Pacha Ágoston püspök fényes papi segédlettel misét celebrált. Mise után a magyar katolikusság egyik legnagyobb szónoka, az aranyshajú Bangha páter állt a mikrofon elé. Négy leadó állomás közvetítette a hatalmas tömegnek a gyönyörű, magával ragadó predikációt. Bangha páter markáns prófétikus alakja megnyult a szentbeszéd alatt. Elmondotta, hogy a katolikus nagygyűlés célja a vallásosság újjáébresztése a Székelyföldön. Az egész világon a katolikus vallás reneszánszát éli. A még nem régen divatos hitetlenség ma már koldus-mankón jár. Vannak, akik a szélsőségek felé hajlanak, mert a nyomor, nincstelenség, elkeseredés nagy elégedetlenséget keltett mindenfelé. Ezt az elégedetlenséget használja fel a hitetlen agitáció, hogy az anyaszentegyház kötelékéből kiragadják a hívőket. A hitetlenség még ezelőtt tudomány volt, ma azonban éppen a legnagyobb tudósok, a Papinik, Chestertonok gyújtották fel ismét a vallásosságnak, a hitnek a lángját.

A katolikus nagygyűlés célja nem más, mint újjáéleszteni a legszélesebb néprétegek körében a vallásos hitet. Ma már a haladás és a civilizáció is az Isten hatalmát hirdetik. Nem elég a technikai fejlődés, ha a természettudomány világánál nem boldogulhat a mai ember. Vegyék el az Istent a történelemből — mondotta Bangha páter — nem marad más, mint katalizma, öldöklés, bosszu és terror. Egyedül

a vallásos hit az, amely a halálban nem a megsemmisülés, hanem a felszabadulást és a feltámadást hirdeti. A katolikus vallás még a halálból is kiemeli a tövist és megszépíti azt.

Ime, ezek azok a vezérgondolatok, amelyeket Bangha páter, a nagy szónok diszes frazeológiájával, lendületével és lángolásával tolmácsolts a valósággal elbűvölte hallgatóságát. Szónoki sikerét mi sem jellemzi jobban, mint az a szokatlan tény, hogy a szentbeszédét a közben tizezerre szaporodott tömeg tapsorkánál jutalmazta.

A diszközgyűlés fél 11 órakor kezdődött. Pacha Ágoston püspök nagyhatású beszédéből itt hozunk egy részletet:

„Hát kinek van szüksége erre a Katolikus Nagygyűlésre? Magunknak, mimagunknak van arra szükségünk. Ebből a gyűlésből meg-sugjuk minden szívnek, belekiáltjuk Románia hegyei, völgyei, síkságai közzé, odaharsogjuk az egész világnak: 2000 esztendőn át itt voltunk, itt vagyunk s úgy engedje a jó Isten, itt is maradunk a világ végezetéig.

Mimagunknak van szükségünk erre a nagygyűlésre, erre a csapatszemlére: hányan vagyunk? mit akarunk? hány rófre, hány itcére telik? A nagygyűlés sikerét nem a hang öblössége, hanem a keresztény hit kemény és szilárd alapja, az elhatározás komolysága, a szívek jósága s áldozatkészsége dönti el.

Magának az államnak, Romániának van szüksége erre a nagygyűlésre. A tavaszon Temesváron járt Románia királya, II. Károly Öfelsége és kegyesen meglátogatta az én papnevelő-intézetemet. Bemutattam Öfelségének kispapjaimat és az intézeti előjárókat. Nekünk, püspököknek és szemináriumi előjáróknak, az a becsületes törekvésünk — ezt jelentettem hódolattal a királynak — hogy a kispapokból jóra-való, buzgó, hivatásos és képzett lelkipásztorokat neveljünk. Tapasztaltam, hogy a király kegyesen fogadta ezt a szót, hűségünknek ezt a megnyilatkozását.

A Katolikus Nagygyűlés nevében is ország-világnak tudtára adjuk, hogy amikor mi

hűséges római katolikusok vagyunk, az országnak akkor szolgálunk legjobban és leghívebben.

Mit adunk mi az országnak? Odaadjuk mindenünket, de mindenünket! Vérrel és pénzben adózunk. Fiaink viselik a király kabátját, sulyos áldozatok árán, de hűségesen fizetünk, verejtékezzük az országnak. Részt veszünk az ország kulturmunkájában. Mert ami kulturérték telik a mi szent hitünkben, édes anyanyelvünk szépségeiből, történelmi multunkból, hagyományainkból, azt nyitlan és nagy lélekkel följajnljuk Románia kulturkineseinek gazdagítására. Hűséggel szolgáljuk az országot, nemcsak azért, mert honpolgári esküt tettünk, de mert ez szent hitünkben folyó kötelességünk.

A kath. embernek van egy nagy tudománya: tud imádkozni. Az imádságot nem az emberi törvény és akarat irányítja, — az a szív és a lélek utja. Mi pedig az országért és királyért imádkozunk.

Viszont ezért a szolgálatért, ezért a hűségért én az országtól sokat, nagyot sokat várok, mindent elvárok. Az ország tekintsen engem fiának, — de édesfiának. Az országnak nem lehetnek mostohagyermekai. Az ország adjon mindnyájunknak kenyeret, — egyforma karéj kenyeret, adjon a mi gyermekeinknek érvénysülést, — amint egyformák vagyunk a hűségben és a terhek hordozásában.

Az ország védje meg a házamat, az életemet, védje meg a vagyonomat. Védje meg az én kath. hitemet, a mi egyházainkat, iskoláinkat és összes intézményeinket. Védje meg az én édes anyanyelvemet, ősi hagyományaimat és szokásaimat. Ezeket én mind úgy örököltam az édes szüleimtől és rátestálom a gyermekeimre.”

Pacha püspök beszéde után dr. Gyárfás Elemér a bolsevista rémről, Bangha páter pedig a katolikus sajtó szükségességéről tartott nagysikerű előadást.

A körmenet.

Este 6 órakor indult a körmenet. A nők magyar ruhában, magyaros mellénykében felejtethetetlenül szép festői látványt nyújtottak. A tizezres tömeg végeláthatatlan hosszú sorokban vonult át a Csere-utcán, Kossuth Lajos-utcán és a Főtéren át vissza a plebánia templomba, ahol Trefán Leonárd nagyhatású beszédével ért véget az udvarhelyi Katolikus Nagygyűlés.

Gyilkostói hírek.

Párcellázás.

László Antal városi főmérnök a közbirtokosság párcellázó bizottságával kedden tovább folytatta a Gyilkostó körüli telkek párcellázását. Ezuttal újabb husz villateltet jelöltek ki. Szébbnél szébb telek valamennyi s most a bér-lőkön a sor, hogy a szép telkekhez méltó csinos villákat építsenek.

A film.

Amint újabb értesülünk, a Gyilkostónál készült propaganda-film Kolozsváron kerül először vetítésre. Ez alkalommal dr. Bernád Ágoston, a Kolozsvári Székely Társaság elnöke fog a Gyilkostóról bevezető előadást tartani. Kíváncsú volt, hogy a filmbemutatóra az erdélyi napisajtó képviselőit is hívják meg s a Gyilkostó csodaszép tájait a sajtó képviselőinek jelenlétében pergezzék le. A lendületesen megindult propagandába ugyanis mindenáron be kell kapcsolni a napisajtót is, mert ennek széleskörű nyilvánossága nélkül biztató eredmény el nem érhető.

Végezetül el nem mulaszthatjuk felhívni a városi tanács figyelmét arra, hogy a film felirásaira okvetlenül nagy gondot fordítsanak. Ne

legyen hosszadalmas, unalmas, de legyen magyaros, velős s minden fontosabb dolgot érintő.

A megindult építkezési mozgalmat s a villatelekszerzés körülményeit okvetlenül érinteni kell.

Most léphetne a cselekvés mezejére a Gy. S. E. Turisztikai szakosztálya is. Az Erdélyi Kárpát Egyesület keretén belül működő összes turisztikai egyletek figyelmét fel kellene hívni a propaganda-filmre s az egylet hivatalos lapjában nagyobb cikk keretében ismertetni kellene a Gyilkostót s a most megindult építkezési mozgalmat.

A Gyilkostó a Magyar Népnaptárban.

Dr. Csiky János orvost a napokban értesítette dr. Páll György, a Magyar Párt bányai tagozatának agilis főtitkára, aki mellesleg városunk szülötte s itt széleskörű rokonsága is van, hogy a legnagyobb örömmel fogja propagálni a Gyilkostó mellett létesítendő Bánáti üdülőttelep ügyét. Egyben felajánlotta, hogy a bányai tagozat kiadásában megjelenő Magyar Népnaptárban díjmentesen hoz egy egész oldal ismertetést fölvételekkel együtt a Gyilkostóról.

Dr. Csiky a szükséges felvételeket egy példány Gyilkostói Kalauzzal együtt már el is küldötte dr. Páll György főtitkárnak.

Dr. Krausz Mór főrabbi távozása.

Ismét kevesebb Gyergyóban egy kedves, rokonszenves, senkinek sem vétő emberrel. Dr. Krausz Mór ortodox főrabbi, miután Gyulafehérvár ortodox hitközsége főrabbijául választotta, eltávozott Gyergyóból.

Dr. Krausz főrabbi, aki egyetemi tanulmányait Németországban végezte és egyformán jól beszélt magyarul, németül, héberül, románul és franciául, utóbbi időben angolul tanult.

Gyergyóba Besztercéről került, ahol az ottani ortodox hitközség titkárja volt, odaváló hi-

vei tanácsért, felvilágosításért gyergyói tartózkodása alatt is gyakorta felkeresték.

A rövid idő alatt, amit itt töltött, minden embertársának megbecsülését és tiszteletét érdemelte ki. Modern gondolkodású, ritka széleskörű műveltségű ember, akinek igaza van, ha elmegy innen, mivel itt nincsen tere, hogy tehetségéhez mértén dolgozhassék.

Gyergyószentmiklósi hívei közül Margittai Béla, Löwy Ármán, Halász Adolf és Vágó Andor kísérték Gyulafehérvárig, ahol új hitközsége nagy pompával, dísszel és szeretettel fogadta.

Sajnáljuk, hogy e kedves, csendes és mindenki által csak becsült ember Gyergyóból eltávozott és gyulafehérvári működéséhez szeretettel kívánunk sok szerencsét.

Rendszerváltozást kérünk a kórházban!

Prefectus ur figyelmébe.

Idestova öt esztendeje folytat meddő harcot Gyergyó lakossága azért, hogy a kórház élére olyan orvos kerüljön, aki bírja a lakosság bizalmát. A helyi sajtó, sőt az erdélyi magyar napisajtó is éveken át felszinen tartották a magyarságnak e súlyos sérelmét.

Vármegyei parlamenti képviselőink ismételt lépéseket tettek illetékeseknél, de mindössze annyi történt eddig, hogy dr. Basiota ez év februárjában megejtett vizsgálata alapján dr. Valeanut 30 napra felfüggesztették állásától.

Azóta maradt minden a régiben. A teljesen lezüllesztett kórházat a betegek továbbra is messzire elkerülik.

Am a kórház budgetjéhez továbbra is hozzájárul a vármegye 200.000 lejjele, a város pedig 150.000 lejjele. Persze az adózó polgárságnak kell ezt is véres verejtékkel kiizzadni, hogy dr. Valeanu Solomon ur munkátlan és gondtalan napjait még édesebbé tegye.

Ugy értesülünk, hogy e sorok írásakor dr. Comes vármegyei főorvos ur a kórházban újból vizsgálatot folytat. Ez legalább a tizedik vizsgálat, amit az utóbbi négy év alatt dr. Valeanu Solomon ellen lefolytattak. Mindannyiszor a panaszkor áradata merült fel ellene, sőt többször aláírásu memorandumot is juttatott el a lakos-

zág a miniszterhez konkrét sérelmei feltárással. Akkor a minisztertől is beigért radikális intézkedéseket a hirtelen kormányválság megakasztotta.

Dr. Valeanu Solomon újból lélekzethez jutott s azóta újból szabadon garázdálkodhat tovább. Hiszen csak pár hét előtt is olyan gyanus körülmények között hunyt el a kórházban az áldott állapotban levő szerencsétlen Dobribán Vertánné magzatával együtt, hogy hetekig arról suttogtak a városban. Nem akarunk elébe vágni dr. Comes főorvos ur mostani vizsgálatának, de ne vegye fölünk zokon, ha arra kérjük, derítsen világosságot ebben az ügyben a lakosság megnyugtatójára.

A Prefectus urhoz pedig az a kérésünk, hogyha Valeanu Solomon ur hatalmas összeköttetései segítségével továbbra is a nyakunkon marad, inkább zárassa be a kórházat.

Igy évente legalább egy millió lejt, amit a kórház jelenlegi helyzetében teljesen haszontalanul, sőt a köznek a kárára dobnak ki, biztosan meg lehetne menteni.

Hozzanak inkább katonaságot a kórházba, hogy az annyi áldozattal létrehozott kórház után végre a lakosság is lásson valami kézzelfogható eredményt.

A marosvásárhelyi mezőgazdasági és ipari kiállítás,

mely az összes eddigi erdélyi kiállításokat méreteiben és nivóban felülmulta, minden tekintetben a siker jegyében folyt le. A kiállítás területét reggeltől estig az érdeklődő közönség nagy száma lepte el. Maga a kiállítás tanúságot tett az erdélyi magyarság gazdasági fejlettségéről, magas fokon álló ipari kultúrájáról és híres háziipari művészetéről. Erdély magyarsága ékesen szóló bizonyítékát adta e kiállításán, hogy még mai siralmas állapotában, leszegényedett helyzetében is ritka gazdasági és kulturális értéket jelent és a mai rettenetes gazdasági válságban sem engedi magát megsemmisíttetni.

A bíráló bizottságok már a kiállítás megnyitása előtt elvégezték munkájukat, kiosztották a pénzjutalmakat, okleveleket és érmekeket. A nagyszámu kitüntetés közül következőkben közöljük a lapunk olvasóit érdeklőket:

Az I. pavillonnak egyik legérdekesebb tárgya Fitzus Zoltán gyergyószentmiklósi kereskedőnek parafából készített, körülbelül egy méter magasságu emeletes villája, teljes berendezéssel és villanyvilágítással. A bírálóbizottság 1500 lejjele és oklevéllel tüntette ki. Mezei Tamás ditrói lakos kézfáragványokért 500 lejt és oklevelet nyert. Oklevelet nyert Nagy Galaczi József Csikszeredáról.

A II. pavillon háziipari, népművészeti és iparművészeti kiállításán arany érmet nyert dr. Pál Gáborné Csikszereda csiki szőnyegekért, Szász Mártonné sz. Bene Ilona magyarrégi ref. lelkészné értékes és hatalmas felsőmarosmenti varrottas kollekciójáért. Az ötszáz darabból álló gyűjtemény mindmegannyi különböző mintájú.

A IV. pavillonban a méhészeti kiállítás egészen külön csoportot képezett. Arany érmet nyertek Lukács Árpád Gyergyóalfalu, Blénassy Károly és Lukács Ignác Csikszentdomokos. Angi Balázst oklevéllel tüntette ki a bíráló bizottság.

A tejtermékek kiállításán a Szabó György apát-főesperes vezetése alatt álló Gyergyószentmiklósi Tejszövetkezetet aranyéremmel és oklevéllel tüntette ki a bírálóbizottság. A kiállított kitűnő sajtót rövid idő alatt elköszölgatták, úgy, hogy csak a havasi vaj jutott a későbbi látogatóknak.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a rossz gazdasági viszonyok miatt csak könyv- és papirkereskedésemet szüntetem meg,

könyvnyomdám

és

könyvkötészetem

továbbra is nb. megbízóim és a n. é. közönség rendelkezésére áll a legjutányosabb árak mellett.

Bemenet a nyomda udvarfelőli részén.

Teljes tisztelettel:

Sándory Mihály.

Nikotinmentes

Fumosan-cigaretták kaphatók:
Márk István dohánytőzsdéjében

A kolozsvári dalosünnep.

Vasárnap és hétfőn folyt le Kolozsváron, a Magyar Színházban a magyar dalosok versenye. Az utcákon lépten-nyomon lehetett találkozni magyarruhás leányokkal. Bokorugrós szoknyák, pirosbársouy mellénykék, gyöngyös párták, itt-ott pirosrámás eszímák ékesítették a magyar lányokat. A dalárok felszalagozott zászlói mellett koszorus leányok. A női dalárdák kosztümjein fehér volt az uralkodó szín, az egyformaságra törekvés a férfiakat is jellemezte.

Vasárnap d. e. kezdődött a dalosverseny első része, az előírt darabok előadása. A hét csoportba beosztott dalárdák azonos műsort adtak elő.

Délután 6 órakor dalosünnepély volt, amelyen megjelentek a hatóságok képviselői is. Az ünnepély első száma az összesített férfiakarok előadása volt. Heiter, országos karnagy vezetése alatt először a román himnusz, majd pedig Kaesóh Pongrác Késő ősz van és Régi dalfűzér című dalait adták elő, melyek mindegyike hatalmas tapsvihart aratott. Lengyel Rudi humoros előadása után dr. Gábor Gyula segesvári ügyvéd nagysikerű magyar dalait adta elő, majd Fülöp Hermann mandolinszóljója váltott ki megérdemelt tapsokat. A hóstáti leányok és legények gyönyörű szép táncot mutattak be, a koszorusleányok a magyar palotást lejtették, mely a műsor egyik legszebb pontja volt. Befejezésül az összesített vegyeskarok szerepeltek Haják Károly, Rezik Károly és Tárca Bertalan országos karnagyok vezetésével.

Hétfőn délelőtt és délután a szabadon választott művek előadása folyt le, ami egyik legszebb része volt a versenynek. Ennek befejeztével összeült a zsűri, hogy kiszámítsa a verseny végeredményét.

Hétfőn délből a dalárdák zászlóikkal egymásután felsorakoztak a sétátérén, azután hosszú menetben elvonultak a filmfelvétel gépe előtt. Délután három órakor megismétlődött a filmfelvétel a főtéren, ahol különösen a bukaresti magyar dalárdisták kaptak főszerepet.

A jubiláris diszközyülés.

A Magyar Színház zsufolásig telt meg hétfőn délután a Dalosszövetség tíz éves fennállásának megünneplésére. Az elnökség valamivel hat óra után vonult be a szintén telezsufolt színpadra. Inczedy-Joksmán Ödön dr. elnök megnyitó beszédében meghatott szavakkal adózott a tíz éves Dalosszövetségnek, majd költői lendülettel tárta fel a diszközyülés közönsége előtt azt a munkát, amellyel a Szövetség kivészi részét az erdélyi kulturmunkából. A tíz év előtti kicsiny, kezdetleges összeállásból ma Románia legnagyobb magyar egyesülete lett, amely mindig csak dolgozik és munkájának gyümölcse meglátszik ennek a dalosversenynek sikerében is. Hatalmas éljenzéssel kísért szavai után az elnök felolvassa a Miklós hercegnek, a verseny fővédnökének küldött sürgöny szövegét.

Tárca Bertalan főtitkár a dalosszövetség 10 éves történetét ismertette, melynek kebelébe ma már mintegy kétszáz tágegyesület tartozik.

Utánna Nemes Elemér alelnök Kaesóh Pongrácra, Farkas Nándorra és Hoppé Rezsőre tartott emlékbeszédet.

Ezután az erdélyi magyar egyházak és szervezetek képviselői üdvözölték a tízéves Dalosszövetséget és illusztris elnökét, Inczedy-Joksmán Ödön dr.-t. Majd a nagyszámu üdvözlő táviratokat olvasták fel, végül Horváth Pétert, az alvinci dalárda karnagyát ünneplik, akit ötvenéves karnagyi jubileuma alkalmából a Szövetség aranyéremmel ajándékozott meg.

A bírálóbizottság jegyzőkönyvének felolvasása után a diszközyülés véget ért.

Este a Magyar Színházban megtartott diszhangverseny fejezte be az erdélyi magyarság kolozsvári kétnapos ünnepét.

A Nemzeti Parasztpárt

kétnapos kolozsvári gyűléséről következő kommunikát adta ki:

A nemzeti parasztpárt erdélyi és bánáti tagozatának elnöki tanácsa szeptember 9-én és 10-én Kolozsvárt dr. Vaida-Voevod Sándor elnöke alatt megtartott ülésén megvizsgálva a politikai helyzetet, a lefolytatott tanácskozások eredményét a következőkben foglalja össze:

— Megállapítja Erdély és Bánát politikai és gazdasági helyzetének fenyegető súlyosbodását. A jelenlegi kormány kinevezésével hatalomra jutott rendszer az ország akaratával szemben hiábavaló erőszakkal tartja magát. Kezdetől fogva a legteljesebb tehetségtelenséget árulta el és a problémák megoldására való képesség hiánya annyira kiábrándította a néptömegeket, hogy a bizalom és tekintély súlyos válságát is előidézte.

— A közigazgatási autonóm intézményeknek rendeleti törvényekkel alkotmányellenesen történt feloszlata, az erdélyi és bánáti származású tisztviselők rendszeres és lelketlen üldözése, az állami funkciók végzéséből való kirekesztése, az intellektuális réteg pauperizálása és reménytelenségbe való hajszolása, amely körülmény valóságos intellektuális munkanélküliséget idézett elő az egyesített tartományokban, az erdélyi és bánáti vezetők ellen inszenált eljárások az igazságszolgáltatásnak a politikai üldözés eszközévé való súlyosztásával, a paraszt-ság érdekeinek teljes semmibevételével és az ország utolsó pénztartalékainak a fővárosi nagybancok érdekében való felhasználásával, ezzel egyidejűleg a Banca Națională részéről vidéki kisbankjaink hitelének csökkentésével egész Erdély és Bánát szemeit felnyitották és elárulták a jelen kormányzás igazi jellegét.

— Visszavetettek bennünket, de még talán súlyosabb módon, az 1928. előtti helyzetbe, amely a tömegeket Gyulafehérvárra vezette volt. Az egyesült tartományokat és elsősorban Erdélyt és a Bánátot állandóan és elképzelhetetlen mértékben megalázzák és üldözik.

— Az államéletben való aktív részvételüket szabotálják, fiaikat megakadályozzák a jogos érvényesülésben. Ez az odiózus eljárás a nép széles rétegeiben regionalista érzelmeket keltett és így a lelki konszolidáció folyamatát annak meggyorsítása helyett kompromittálták.

— Ebben a helyzetben közvéleményünk nyomatókos egyhangúsággal követeli a decentralizáció rendszerének inaugurálását, reális garanciákkal az ország alkotmányában leszőgezve.

— Konstatálja továbbá jogos aggodalommal, hogy a jelenlegi kormány nem követte mindig és elegendő erővel és meggyőződéssel tradicionális külpolitikánk egyenes és biztos útját, miáltal — remélhető, hogy csak átmeneti időre — nagy szövetségeink bizalmatlanságát keltette fel, ugyanakkor reményeket és illúziókat élesztve másokban, amelyek könnyen hiábavaló csalódásokra vezethetnek és pillanatnyilag is olyan károkat okoztak nekünk, amelyek elkerülhetők lettek volna.

— Megállapítja végül az elnöki tanács, hogy halaszthatatlan szociális szükségesség a parasztság felsegítése a mezőgazdasági adósságok rendezésével.

A Națiunea Magyarországról.

A Națiunea augusztus 23-iki számában „Magyarország francia orientációban” címen közöl vezércikket s ezeket írja:

Horthy Magyarországa feláldoz egy kormányt, mely tíz esztendőn keresztül nem tehetségtelenül vezette az országot, csupán csak azért, hogy jobb kapcsolatokat tegyen lehetővé Franciaországgal, a mai Európa legnagyobb politi-

kai és pénzügyi erősségével. Ha lehet is bíráltni Bethlen kormányzását, az kétségtelen, hogy magyar nemzeti szempontból nézve a helyzet más. Azokon az előnyökön kívül, amelyeket a kormányzás állandósága jelentett, a magyar diplomáciának sikerült mindenütt hatékony rokonszenvet és segítséget szerezni annak az országnak a részére, mely tíz évvel ezelőtt valóságosan száműzetésben élt a nagyvilágban. Az egész világ előtt ismeretesebbek voltak azok a szívélyes kapcsolatok, melyek a magyar államot Olaszországhoz fűzik: hiábavaló volt minden lázadásunk, ezek egyre mélyültek. Angliában nemcsak a híres Rothermere támogatja Magyarországot, hanem más jelentékeny tényezők is. A magyar propaganda más országokban is valóságos csodákat művel, mert a magyar kormány a propaganda munkáját nem tekintette kellemes alkalmaknak arra, hogy politikai protegáltak fiait és unokaöccseit nyaralni küldje, hanem komoly és nehéz feladatoknak, amelyek felkészült, hazájukat szerető férfiakra várnak. Miután Magyarország most mindezeket a sikereket elérte, Páris felé kísérletezik, hogy a francia rokonszenveket is megszerezze. Igaz, hogy Károlyi benső barátja Bethlennek s az ő franciabarát politikája teljes összhangban lesz Bethlen olasz és németbarát politikájával. Ez azonban belső ügy, kifelé a cégtáblán ez lesz: lassítók franciák, a kedvetekért nem haboztunk feláldozni kormányunkat. Mivel fogunk mi válaszolni erre? Talán csak nem Németország felé való tájékozódással? A végén még az lesz a helyzet, hogy Magyarország lesz az antant-államok szövetségese, mi pedig ott állunk Németország, a nagy háború-bukott mellett.

**Vigye iskolakönyvét
beköttezni
Sándoryhoz.**

Három évre előre vetik ki az adót.

Előreláthatólag néhány hét múlva új adózási probléma előtt áll a közönség. Az új adót általában mindazon kereskedőkre és iparosokra vetnék ki, akik nem részvénytársaságok keretein belül dolgoznak. Az adókövetés több évre előre történne. Minden adózó alany anyagi helyzetét külön-külön tanulmányoznák s így határoznák meg az évi adóátalányt. Ebben a tekintetben a törvényhozók a francia adózási rendszert tartották szem előtt.

Ennek a rendszernek az a hibája, hogy a mai gazdasági viszonyok között nagyon nehéz, még hozzávetőlegesen is, a jövedelem után, évekre előre adót meghatározni. Hiszen egyáltalában senki sem tudhatja, hogy mit hoz a jövő s nincs az a biztos állás, melyet a mai fizetés mellett garantálni lehetne, akár csak a jövő évre is. Ezzel szemben ennek az adózásnak tényleg előnye lenne, hogy a polgárságnak nem kellene évről-évre keresztülmennie az adókövetés borzalmain. A globális adó ellen eddig a nagysága miatt esett kifogás, de helytelenítették benne, hogy alapul a 20000 lejes létmi-

nimumot tekintették, holott ezt legalább 40—50 ezer lejben kellett volna megállapítani s akkor sem lett volna szó igazi létminimumról. Az új adózás elé nagy érdeklődéssel tekint különösen a kereskedő- és iparostársadalom.

Az adóreformmal kapcsolatosan felhívjuk parlamenti képviselőink és szenátoraink figyelmét arra, hogy a jelenleg életbenlevő adótörvény nem ismeri a földadónak elemi kár címén való részbeni vagy egészbeni törlését, illetőleg az adótörvény idevonatkozó rendelkezése részben hiányos, részben pedig végrehajthatatlan.

A közeli évek katasztrofális mezőgazdasági helyzete, különösen pedig a folyó év állandó esőzései miatt beállott teljes terméketlenség kívánatosá teszi, hogy az elemi kár címén igényelhető adóelengedés pontosan körülírassék és pedig úgy, hogy a szenvedett kár a károsodás idejében meg is állapíttassék. Sz. N.

HIREK.

— Ileana hercegnő köszönete Csikmegyének. Csikmegye tudvalevőleg Ileana hercegnő esküvője alkalmából az ország többi vármegyéivel együtt értékes ajándékkal kedveskedett a királyi nászpárnak. Az ajándék köszöneteképpen Dinu Stolojan prefektushoz a következő köszönőlevél érkezett:

Főispán Ur,

Öfensége Ileana főhercegnő megbízott, hogy esküvője alkalmával adott szép ajándékért kifejezzem Önnek legmagasabb köszönetét és kérem Önt, hogy ezt vármegyéje lakosságával is közölni sziveskedjék.

Fogadja Főispán Ur nagyrabecsülésem kifejezését.

Öfelsége Mária Királyné Udvarmestere helyett:

Alezredes: Olvashatatlan aláírás.

— Dr. Péterffy Lőrinc főesperest az egyházi főhatóság Dicsőszentmártonból Kézdiszárzásokra helyezte át.

— Tisztelettel kell adózzunk a letűnt magyar uralomnak. Bocu Sever merte leírni ezeket a sorokat, a „Vestul” című román lapban, amelyben hosszasan és kiábrándultan fejtegeti, hogy az erdélyi és regáti román mentalitás között katasztrofális differenciák vannak. Éz igaz.

— A magyar óceánrepülők Londonba készülnek. Budapestről jelentik: A Justice of Hungary javítási munkálatai befejeződtek. A gépet a napokban újból berepülik s akkor a pilóták meg fogják látogatni a vidéki városokat, majd Londonba repülnek, ahol Rothermere lordnál tesznek tisztelegő látogatást.

— Pénzügyi okok miatt elmarad a hadgyakorlat. Bukarestből jelenti a Rador-iroda: A hadügyminiszter rendeletet bocsátott ki, mely szerint a tartalékos tisztek és legénységi tartalékosok, akiket szeptember hónapra fegyvergyakorlatra hívtak be, nem tartoznak bevonulni, mert a fegyvergyakorlatokat későbbi időpontokra halasztották. Az elhalasztásnak pénzügyi okai vannak. A rendelkezés nem vonatkozik az 1928. korosztálybeli lovassági tartalékosokra, akik, amennyiben behívót kaptak, tartoznak bevonulni.

Márk István

könyv-, papir-, tan- és
írószerkereskedés

**Gheorgheni
Gyergyószentmiklós.**

Legújabb román és magyar szépirodalmi és iskolakönyvek, ima-, képes- és ifjúsági könyvek, füzetek, irkák, szótár-, hangjegy- és rajzfüzetek, rajztömbök, különböző vonalzó, mindenfajta író, iskola- és óvodatáskák, könyvszíjak és könyvhordozó drótok, olaj- és vízfestékek, paletták, színes és iskolai táblakréta, különböző asztali és zsebtintatartók, palatáblák, szivacsok stb. stb.

Nagy választék levélpapirokból
dobozokban és borítékokban.
Aragonit tárgyak. Zsebkések.

Szigoruan szolid árak!
**Ügyvédi és közigazgatási
nyomtatványraktár.**

Gyermekjátékok. Acél-, ezüst-
és bélhurok. Virágdrótok. Krep-
papírok. Papírszalvéták.

— Egy öreg pap ment nyugdíjba 47 évi lelképásztorkodás után. Az újságokban nem jubilálták, nem hirdették róla, hogy „az emberi jellemnek és becsületességnek megtestesülése”. De nem is volt soha sequestrum alatt, nem kapott veres övet, egyszerűen, takarékosan élt és csendben, dobszó nélkül teljesítette kötelességét egyházával és fájával szemben. Hányt-vertt élete volt. Taploczán kezdte, Sósmezőn folytatta és Kapnikbányán végezte lelképásztori életét. Gyengén javadalmazott kis plebániák, hol óvatos, takarékos élet nélkül — éhezni is lehet. Huszonnégy évet töltött Kapnikbányán, melyből az utolsó 12 év valóságos martir küzdelem volt, melyet az egyházért és a magyarságért vívott. Ez az egyszerű öreg pap, karcfalvi Szekeres János, most mikor összetörve, betegen elvonult a küzdőtérrel, takarékosággal összegyűjtött vagyonát: 100.000 (egyszáz ezer) lejt adott át a csikszeredai főgimnázium igazgatóságának egy tanulmányi alapítvány céljaira.

Isten áldja meg érette s példája buzdítson másokat is követésre.

— A betegsegélyző pénztár felemelt járulékait közli a hivatalos lap. A rendelet szerint a járulékok következőképpen vannak megállapítva:

Fizetésnélküliség esetén, avagy 12-50 lej-től 25 lejig terjedő napi fizetés után 60 bani, 25—35 lej napibér után 1.40 bani. 35—65 lej napi fizetés után 2.40, 65—85 lej napi fizetés után 3.50, 85 lejen felüli kereset után 4.70 naponta. Az állandó alkalmazottak heti járuléka hatszorosa a fentebbi napi járulékoszegnek.

Ugyancsak a munkásbiztosító pénztár vezérigazgatójának egy másik rendelete szerint az erdélyi mezőgazdasági munkásokat szintén bevonják szeptember elsejétől a betegsegélyző tagjai közé, mégpedig tekintet nélkül bérük nagyságára, a következő osztályokba: A 16 éven aluli mezőgazdasági cselédek (béreseket, szolgákat stb.) az I. osztályba (napi járulék 60 bani), a 16 éven felüliek viszont a II. osztályba (napi járulék 1 lej 40 bani). A 16 éven aluli mezőgazdasági munkásokat (napszámosokat, stb.) a II. segélyezési osztályba, a 16 éven felülieket pedig a III. osztályba, ahol a napi járulék 2 lej 40 bani.

— A Vatikán nem járul hozzá a naptár szövetségi reformjához. A Népszövetség tudvalevőleg akciót indított a naptárnak olyan megváltoztatása érdekében, hogy az esztendő 13 hónapból álljon, 28 napos hónapokkal és minden ünnepnapoknak minden esztendőben ugyanarra a napra esésével. A tervezetet megküldötték a Vatikánnak is. A Vatikán lapja, az Observatore Romano, most közli a Szentszék álláspontját, mely a tervezetet elutasítja. A közlemény szerint, ha minden érdek meg is kívánná a naptárnak ilyen egységesítését s ha összeegyeztethető is volna az egyház tradíciójával, akkor is csak úgy járulhatna hozzá az egyház, ha az újabb ökumeniai zsinat azt elfogadná.

— Felakasztotta magát Ditróban Csiby Károly 25 éves házasember a szénapadláson. Mikor hozzátartozói megtalálták, már halott volt. Hátrahagyott levelében tettének okául felesége családjának a vele szemben tanúsított rossz bánásmódot hozza fel.

SPORT.

A Benke-kupa döntője.

Gyergyó—Udvarhely 8:1.

Az érdeklődéssel várt mérkőzést kedden játszotta le a két csapat, melynek eredménye a gyergyóiak biztos és egy pillanatra sem vitatható fölényes győzelme lett.

A kissé hűvös, de eléggé kellemes őszi nap reggeli óráiban már egybegyűlt az érdeklődők kis serege, hogy az izgalmasnak ígérkező mérkőzésnek tanuja lehessen.

Kilenc órára érkezett be az udvarhelyi csapat s két pályán folytak az érdekes és nívós küzdelmek. A gyergyóiak biztos labdakezelése nyugodtsága, megfontolt, átgondolt játéka már az első labdák, gémelek után sejtette a nagy győzelmet, mely a déli órákra már ki is bontakozott. A hozzáértők, de a közönség véleménye is az volt, hogy míg Udvarhely játékosai

tavaly óta nem fejlődtek, addig Gyergyó játékosai bámulatos fejlődésen mentek át a tavaly óta is. A gyergyói csapat úgy theoretice, mint practice a lehető legjobb oktatásban részesült s nemcsak szorgalmasan dolgozott, hanem fegyelmezetten, sportszerűen élt és viselkedett is.

Az udvarhelyi mezőnyből ki kell emelnünk a Florián testvéreket, Vass Magdát és Csiky Bandit, kik meglepően szépen játszottak. A gyergyóiakról külön megemlékeznünk nem szabadna, mert egyaránt és egyforma lelkesedéssel készültek a kupadöntőre s a poszton, ahová állították, az utolsó labdáig küzdöttek. Talán mégis meg kell említeni egy-két rövid szóval a gyergyói ifju triást, mely Barabássy Babkó, Bazilidesz Tibor és Lázár Mityuból áll s kik hármán a tenniszezés marsallbotját tarsolyukban hordják. Ők az erdélyi magyar tenniszsportnak nagy várományosai.

A verseny a késő délutáni órákban ért véget s annak eredményét részletezve itt adjuk:

Férfi párosok:

Bazilidesz-Lázár: Csiky-Florián 6:3, 6:4.
(Gyergyó) (Udvarhely)
Weinstein-Gaal: Szabó-Lörinczy 6:3, 6:4.
(Gyergyó) (Udvarhely)

Női páros:

Florián: Vass — Somenklár: Barabássy 6:2, 6:4
(U.) (Gy.)

Vegyes páros:

Barabássy-Bazilidesz: Vass-Solymossy 7:5, 6:1
(Gy.) (U.)

Női egyes:

Barabássy Gyergyó — Florián Udvarhely 7:5, 6:2

Férfi egyesek:

Bazilidesz (Gy.): Csiky (U.) 6:3, 6:0
Weinstein (Gy.): Dr. Szabó (U.) 6:0, 6:4
Dr. Gaal (Gy.): Solymossy (U.) 6:0, 6:0
Lázár (Gy.): Florián (U.) 7:5, 6:2.

A versenyt meleg sportbaráti hangulatban vacsorautáni összejövetel követte a Kereskedői Körben, hol családi, őszinte szeretettel ünnepeltek a verseny győzteseit. A piknik összehozásán fáradozó hölgyeknek és azoknak, kik a verseny érdekében fáradoztak, ezután is köszönetet mond az egyesület vezetősége.

T. A. C. Toplița—„Gyergyó 11” 5:1 (2:0).

Bíró: Alter Béla.

Vasárnap, f. hó 6-án a „Gyergyó 11” csapata Toplicán vendégszerepelt. A toplicai csapat valósággal lehengerelte ellenfelét. A gyergyói együttes 5:1 arányu súlyos vereséget szenvedett a jóképességű T. A. C. csapatától.

A bíró a mérkőzést kevés hozzáértéssel vezette le.

Vasárnap, f. hó 13-án a toplicai csapat a „Kolping” vendége lesz. Az izgalmasnak ígérkező mérkőzés délután fél 4 órakor kezdődik. Fél 3 órakor a „Törpék” csapata fog mérkőzni.

Magyar uszók újabb diadalai.

A Párisból hazatérő diadalmas magyar uszók szombaton és vasárnap Sveiz uszógárdájával mérték össze erejüket. Az uszómérkőzést 50:25 arányu óriási fölényrel nyerték.

A vízpolócsapat pedig szombaton 16:0, vasárnap 6:2 arányban győzte le Sveiz válogatott csapatát. A világhírű magyar uszógárdát a sveizi közönség nagy ünneplésben részesítette.

Tekintse meg Márk István
ujjonnan berendezett könyvesboltját!!

A marosvásárhelyi 70 ágyas modern szanatórium

műtő és szülőszobákkal, Röntgen-, hydro- és elektrotherapiával, quarz és diathermiával, bacteriologiai és chemiai laboratoriumokkal stb. berendezve, továbbá hideg-, melegvízzel, központi fűtéssel, lifttel, rádióval felszerelve.

Felvezs: Sebészeti, nőgyógyászati, szülészeti, beldeg-, bőr-, urológiai-, fül-, orr-, gége-, szemészeti és gyermekgyógyászati betegeket.

Az Uránia mozgó hirei.

F. hó 12. és 13-án, szombaton és vasárnap

Rajna virága.

Vidám tárgyú, kedves meséjű, énekes, hangos film, mely tárgyát a rajnamenti egyetemi városok kedélyes, romantikus diákéletéből veszi. Főszereplők: Käthe Dorsch és Hans Heins Bollen, a berlini opera tenoristája.

F. hó 16-án és 17-én, szerdán és csütörtökön

Fejnélküli ember.

Carlo Aldini, a legvakmerőbb artista tartja állandó feszültségben a nézők idegeit ebben a pompás kalandorfilmben.

F. hó 19., 20., szombaton és vasárnap

Világszenzáció!

Viharexpress.

LON CHANEY-nek, a nemrég elhunyt világhírű ábrázolóművésznek utolsó, legkiválóbb alakítása.

Ez az izgalmas, lebilincselő hangos film-remek az amerikai sivatagokat keresztülszelő hatalmas vasutkolosszusok vezetőinek kalandos veszélyekkel teli életét hozza a közönség szeme elé, kik nem egyszer teszik életüket kockára azért, hogy az utasok kényelme semmiben hiányt ne szenvedjen.

Jön:

VÉGE A DALNAK.

Liane Haid és Willy Forst.

NYILTTÉR. *)

Értesítés.

Tisztelettel értesitem vevőimet, hogy Petri József névrokon, cégemhez nem tartozik, cégem nevében az általa kötött üzletekért felelősséget nem válllok és semmiféle pénz felvételére nem jogosult.

Petri Zoltán

hentesáru és szalámigyáros.

*) E rovat alatt közzéttekért a felelősség a beküldőt terheli. Szerk.

A legjobb magyar és német könyveket olvashatja, ha beiratkozik

Vajda Bözsi
kölcsönkönyvtárába

(Str. Reg. Ferdinand 14.) Telefon: 11.

Állandóan új könyvek.
Kedvező feltételek.

Nyitva: 28
mindennap d. e. 11-től d. u. 5-ig.

Alfaluban, a piactéren, tűzmentes

üzlethelyiség
lakással együtt
kiadó.

3-3 **Özv. Jakabffy Miklósné.**